

від 04.09.2006р.

м. Київ

№ 640

**Про внесення змін до положень
щодо музеїв при навчальних
зкладах які перебувають у сфері
управління Міністерства освіти
і науки України**

З урахуванням вимог Закону України "Про позашкільну освіту"

НАКАЗУЮ:

1. Унести зміни до таких документів, що додаються:

Положення про музей при навчальному закладі, який перебуває у сфері управління Міністерства освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 30.05.97 №151;

Порядку обліку музеїв при навчальних закладах, які перебувають у сфері управління Міністерства освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 20.05.97 №152;

Положення про звання "Зразковий музей", затвердженого наказом Міністерства освіти України від 20.05.97 №153.

2. Міністру освіти і науки Автономної Республіки Крим, начальникам управлінь освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій довести до відома керівників органів управління освітою нову редакцію положень щодо музеїв при навчальних закладах, які перебувають у сфері управління.

3. Українському державному центру туризму і краєзнавства учнівської молоді (Матющенко О.К.) провести у 2007 році позачерговий огляд музеїв при навчальних закладах, які перебувають у сфері управління Міністерства освіти і науки України, та в подальшому проводити їх раз у три роки.

4. Адміністративно-господарському департаменту (Ханюк В.А.) зробити в установленому порядку відмітку про внесення змін до Положення про музей при навчальному закладі системи Міністерства освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 30.05.97 №151, Положення про відомчу реєстрацію та перереєстрацію музеїв при навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України та зразка Свідоцтва про відомчу реєстрацію музею при навчальному закладі системи Міністерства освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 20.05.97 №152, Положення про звання "Зразковий музей" при навчальному закладі системи Міністерства освіти і науки України та зразка відповідного диплома, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 20.05.97 №153.

Міністр

С.М. Ніколаєнко

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ МОН України 04.09.2006 № 640

**Положення
про музей при навчальному закладі, який перебуває
у сфері управління Міністерства освіти і науки України**

1. Загальні положення

1.1. Музей при навчальному закладі, який перебуває у сфері управління Міністерства освіти і науки України (далі – музей), як складова системи навчально-виховної роботи, створюється з метою залучення учнівської та студентської молоді (далі - молодь) до вивчення і збереження історико-культурної спадщини українського народу, формування освіченої розвиненої особистості та сприяння вихованню у неї патріотизму, любові до України, поваги до народних звичаїв, традицій, національних цінностей Українського народу.

1.2. Музей може співпрацювати з державними, науковими та іншими зацікавленими закладами та установами, а також громадськими організаціями.

1.3. Музей у своїй діяльності керується Законом України “Про музеї та музейну справу”, постановою Кабінету Міністрів України від 20.07.2000 №1147 “Про затвердження Положення про Музейний фонд України”, нормативно-правовими документами Міністерства освіти і науки України, Міністерства культури і туризму України з питань діяльності музеїв, цим Положенням, а також окремим положенням про музей, затвердженого керівником навчального закладу.

Оригінальні пам’ятки історії, культури і природи, що мають наукову, історичну, художню чи іншу культурну цінність і зберігаються в фондах музею, входять до складу Музейного фонду України, підлягають обліку в установленому порядку.

1.4. Це положення поширюється на музеї, що діють при навчальних закладах, які перебувають у сфері управління Міністерства освіти і науки України за умови, якщо вони не є юридичними особами.

2. Основні завдання музею

2.1. Основними завданнями музею є:

залучення молоді до пошукової, краєзнавчої, науково-дослідницької, художньо-естетичної та природоохоронної роботи;

формування в молоді соціально-громадського досвіду на прикладах історичного минулого України; розширення і поглиблення загальноосвітньої та професійної підготовки молоді засобами позакласної, позашкільної роботи;

надання допомоги педагогічному колективу навчального закладу в упровадженні активних форм роботи з молоддю;

залучення молоді до формування, збереження та раціонального використання Музейного фонду України;

вивчення, охорона і пропаганда пам’яток історії, культури і природи рідного краю;

проведення культурно-освітньої роботи серед молоді, інших верств населення.

2.2. Музей також проводить дослідницьку роботу відповідно до виду музею; систематично поповнює фонди музею шляхом проведення експедицій, походів, екскурсій, а також використовує інші шляхи комплектування, що не суперечать законодавству; здійснює облік музейних предметів, забезпечує їх збереження; створює, поповнює стаціонарні експозиції та виставки; організовує та бере участь у районних, міських, обласних, всеукраїнських заходах.

3. Створення та ліквідація музею

3.1. Музей створюється за ініціативою керівника навчального закладу або педагогічного, учнівського чи студентського колективів. Створюється музей на принципах доцільності, актуальності, зацікавленості.

3.2. За своїм профілем музеї поділяються на такі види: історичні, археологічні, краєзнавчі, природничі, літературні, мистецькі, етнографічні, технічні, галузеві тощо.

3.3. Створення музею є, як правило, результатом цілеспрямованої систематичної, творчої пошуково-дослідницької, фондової, експозиційної роботи.

Наказ щодо створення музею при навчальному закладі видається його керівником після оформлення відповідної музейної експозиції та при наявності:

положення про музей;

фонду музейних предметів, зібраних і зареєстрованих в інвентарній книзі оригінальних пам’яток історії, культури, природи, на основі яких побудована експозиція певного профілю;

приміщення (окремого, ізольованого) та обладнання, які забезпечують збереження, вивчення й експонування музейних колекцій;

експозицій, які відповідають за змістом та оформленням сучасним вимогам;

засобів охорони та пожежної сигналізації;

розкладу роботи музею.

Легалізація (офіційне визнання) музею здійснюється шляхом реєстрації, яка проводиться за поданням навчального закладу відповідно до Порядку обліку музеїв при навчальних закладах, які перебувають у сфері управління Міністерства освіти і науки України та одержання Свідоцтва про відомчу реєстрацію музею, що додається до пункту __ зазначеного Порядку.

3.4. Музеям, які досягли значних успіхів у підвищенні ефективності навчально-виховного процесу, формуванні та збереженні Музейного фонду України, пропаганді пам’яток історії, культури та природи, присвоюється звання “Зразковий музей”.

3.5. Присвоєння та підтвердження звання “Зразковий музей” проводиться Українським державним центром туризму і краєзнавства учнівської молоді Міністерства освіти і науки України в порядку, визначеному в Положенні про звання “Зразковий музей”.

3.6. Музей припиняє свою діяльність за рішенням керівника навчального закладу та за поданням ради музею.

4. Керівництво музеєм

4.1. Загальне керівництво діяльністю музею здійснює керівник навчального закладу.

Для безпосереднього керівництва музеєм керівник навчального закладу, при якому діє музей, призначає відповідального з числа педагогічних працівників або керівника музею на громадських засадах (за його згодою).

У навчальних закладах системи загальної середньої освіти відповідно до Положення про навчальний кабінет загальноосвітнього навчального закладу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2004 №601 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 09.09.2004 за №1121/9720, призначається завідувач музеєм.

4.2. Керівник навчального закладу:

визначає відповідального за збереження музейного фонду та його поповнення;

вирішує питання дислокації музею та режиму його роботи;

затверджує план роботи музею;

сприяє організації та проведенню навчальних, виховних, методичних та інших заходів на базі музею;

застосовує заходи морального та матеріального заохочення до відповідального за роботу музею.

4.3. Робота музею організовується на принципі самоврядування.

Вищим керівним органом є рада музею. Рада музею обирається на зборах учнівського чи студентського активу музею та складається з учнів або студентів, педагогічних, науково-педагогічних працівників. Її кількісний склад визначається характером і обсягом роботи музею.

Рада музею:

обирає голову та розподіляє обов'язки між членами ради, які очолюють групи або сектори: пошукової, фондової, експозиційної, просвітницької роботи тощо;

вирішує питання включення до фондів музею пам'яток історії, культури і природи, які надійшли в процесі комплектування;

обговорює та подає на затвердження плани роботи;

заслуховує звіти про пошукову, дослідницьку, наукову роботу;

організовує підготовку громадських екскурсив, лекторів, а також навчання активу;

встановлює зв'язки з пошуковими загонами, гуртками, клубами та іншими творчими об'єднаннями;

веде документацію музею (інвентарну книгу, книгу обліку проведення екскурсій, навчальних занять, масових заходів, акти прийому видачі експонатів, плани роботи тощо);

вирішує інші питання, пов'язані з діяльністю музею.

4.4. У навчальному закладі може створюватися піклувальна рада, яка створюється на добровільних засадах з числа педагогічних працівників, представників державних музеїв, архівів, спеціалістів різних галузей знань, краєзнавців, ветеранів війни та праці, представників громадських організацій та державних установ.

4.5. З метою удосконалення та координації роботи музеїв в районах, містах та областях можуть створюватись методичні комісії з їх діяльності.

4.6. Облік музеїв здійснюють Український державний, Кримський республіканський, обласні, районні, міські центри туризму і краєзнавства учнівської молоді, станції юних туристів, а також інші позашкільні навчальні заклади за рішенням відповідних органів управління освітою.

5. Облік і збереження музейного фонду

5.1. Облік і збереження музейного фонду проводиться відповідно до Положення про Музейний фонд України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.07.2000 №1147.

5.2. Зібраний матеріал складає фонди музею і обліковується в інвентарній книзі, яка скріплюється печаткою та завіряється підписом керівника навчального закладу.

5.3. Фонди музею поділяються на основні (оригінальні пам'ятки історії, культури та природи) і допоміжні (схеми, діаграми, копії, муляжі тощо).

Унікальні пам'ятки фонду, а також ті, що мають виняткове наукове, історичне, художнє чи інше культурне значення, заносяться Міністерством культури і туризму до Державного реєстру національного культурного надбання.

5.4. Пам'ятки історії та культури (в тому числі нагороди з цінних металів), яким загрожує знищення чи псування, можуть бути вилучені з музею згідно з законодавством.

У разі припинення діяльності музею оригінальні пам'ятки історії та культури передаються до державних та інших музеїв на умовах, що не суперечать законодавству.

5.5. Порядок обліку, охорони, зберігання, консервації, реставрації музейних зібрань та окремих пам'яток, що належать до державної частини Музейного фонду, визначається інструкцією, затвердженою Міністерством культури і туризму України.

6. Господарське утримання і фінансування

6.1. Музей в своїй роботі використовує навчальне обладнання, кабінети та інше майно навчального закладу.

Витрати, пов'язані з пошуковою роботою, придбанням інвентарю, обладнання, технічних засобів та оформлення музею, проводиться за рахунок загальних асигнувань, органів управління освітою, а також залучених коштів.

6.2. Керівник навчального закладу встановлює надбавки за завідування музеєм за рахунок і в межах фонду заробітної плати;

Завідувачу музеєм при навчальному закладі системи загальної середньої освіти встановлюється надбавка за рахунок і в межах фонду заробітної плати з урахуванням вимог пункту 3.3 Положення про навчальний кабінет загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2004 №601 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України.

Розмір посадового окладу (ставки заробітної плати) завідувача кабінетом (майстернею) загальноосвітніх навчальних закладів встановлюється згідно з наказом МОН України від 29.03.2001 № 161, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 03.04.2001 за № 303/5494.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ МОН України 04.09.2006 № 640

Положення про звання “Зразковий музей”

1. Загальні положення

1.1. Положення про звання “Зразковий музей” (далі - Положення) визначає порядок присвоєння почесного звання музеям при навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України.

Присвоєння почесного звання є однією з форм підтримки, стимулювання та заохочення музеїв, піднесення рівня їх роботи та ролі в навчально-виховному процесі навчальних закладів.

1.2. Звання “Зразковий музей” присвоюється музеям при навчальних закладах, які діють понад 2 роки, за значні успіхи в підвищенні ефективності навчально-виховного процесу засобами пошукової, туристсько-краєзнавчої, науково-дослідницької роботи; у формуванні та збереженні Музейного фонду України, пропаганді пам'яток історії, культури, природи серед учнівської і студентської молоді та інших верств населення.

1.3. При вирішенні питання про присвоєння звання “Зразковий музей” береться до уваги:

тематико-експозиційний план музею відповідного профілю: естетично оформлені, технічно оснащені експозиції, які постійно оновлюються та доповнюються;

наявність оригінальних експонатів: пам'яток історії, культури та природи, зібраних пошуковими загонами базового та інших навчальних закладів;

ведення обліку музейних предметів (інвентарної книги); повнота та якість записів; шифровка експонатів;

дотримання умов збереження оригінальних матеріалів у експозиції та фондах музею (запобігання забрудненості, вологості, вицвітання, механічних пошкоджень);

систематичне комплектування фондів відповідно до тематики музею та поповнення їх матеріалами краєзнавчих експедицій, туристських походів тощо;

проведення виставок (стаціонарних та пересувних);

систематичне проведення просвітницької роботи в музеї в різноманітних організаційних формах: екскурсії, лекції, заняття тощо;

популяризація та висвітлення роботи музею в засобах масової інформації;

залучення учнівської та студентської молоді до науково-дослідницької роботи, підготовка публікацій, участь у конференціях, роботі Малої академії наук України, наукових товариствах тощо; ведення книг обліку відвідувачів, екскурсій, лекцій, масових заходів, навчальних занять; книги відгуків; актів прийому-видачі експонатів; планів роботи (річного, перспективного); картотек тощо; проведення методичної роботи на базі музею (консультацій, семінарів тощо).

1.4. Методичне та фахове керівництво щодо присвоєння звання “Зразковий музей” здійснюється атестаційною комісією Міністерства освіти і науки України.

1.5. Це Положення поширюється на музеї, що діють при навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України за умови, що вони не є юридичними особами.

2. Умови та порядок присвоєння звання “Зразковий музей”

2.1. Звання “Зразковий музей” присвоюється музеям при загальноосвітніх, позашкільних, професійно-технічних і вищих навчальних закладах, що досягли вагомих результатів у своїй діяльності.

2.2. Для організації роботи щодо здобуття музеями почесного звання органи управління освітою (Міністерство освіти і науки Автономної Республіки Крим, управління освіти і науки, обласних, міських, районних державних адміністрацій) створюють оглядові комісії з присвоєння звання з числа працівників органів управління освітою і культурою, фахівців у галузі культури та мистецтва, за участю творчих спілок, об’єднань, представників громадських організацій (за їх згодою).

Оглядова комісія органів управління освітою:

затверджує графік проведення оглядів музеїв при навчальних закладах, які перебувають у сфері їх управління;

проводить огляд музеїв.

Міські, районні органи управління освітою готують матеріали щодо присвоєння почесного звання і подають їх на розгляд оглядової комісії Міністерства освіти і науки Автономної Республіки Крим, управління освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

Оглядова комісія Міністерства освіти і науки Автономної Республіки Крим, управління освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій подає матеріали щодо присвоєння звання “Зразковий музей” на розгляд атестаційної комісії Міністерства освіти і науки України.

2.3. Оглядова комісія Міністерства освіти і науки Автономної Республіки Крим, управління освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій подає атестаційній комісії Міністерства освіти і науки України такі матеріали:

а) для присвоєння почесного звання:

клопотання Міністерства освіти і науки Автономної Республіки Крим, управлінь освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій щодо присвоєння звання “Зразковий музей”;

протокол засідання оглядової комісії з відповідною рекомендацією та підписами членів комісії;

розгорнуту довідку-характеристику про музей, складену відповідно до вимог пункту 1.3 цього Положення. Довідка-характеристика доповнюється фотографіями розміром 13x18 см (3-5 шт.), які відображають загальний вигляд експозиції та окремі оригінальні експонати;

б) для підтвердження звання:

клопотання Міністерства освіти і науки Автономної Республіки Крим, управлінь освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій щодо підтвердження звання “Зразковий музей”;

звіт про діяльність музею (зазначити про нові експозиції, результати пошукової роботи тощо).

2.4. Музей підтверджує звання “Зразковий музей” один раз на три роки.

2.5. Музеї, що мають звання “Зразковий музей”, можуть бути позбавлені звання, якщо їх рівень роботи не відповідає вимогам пункту 1.3 цього Положення, або за умови припинення їх діяльності.

2.6. Матеріали оглядових комісій Міністерства освіти і науки Автономної Республіки Крим, управлінь освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій, що подаються на розгляд атестаційної комісії Міністерства освіти і науки України повинні бути надруковані державною мовою.

2.7. Матеріали оглядових комісій Міністерства освіти і науки Автономної Республіки Крим, управлінь освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій про присвоєння, підтвердження звання “Зразковий музей” подаються один раз на рік на розгляд атестаційної комісії Міністерства освіти і науки України в листопаді поточного року.

Рішення атестаційної комісії затверджується наказом Міністерства освіти і науки України.

2.8. Музеям, удостоєним звання “Зразковий музей”, вручається диплом встановленого зразку, що додається.

Додаток до пункту 2.8
Положення про звання “Зразковий музей”

Міністерство освіти і науки України

ДИПЛОМ
зразкового музею

За вагомий внесок у справу виховання учнівської та студентської молоді, відродження та примноження надбань національної культури та історичної спадщини українського народу, формування та збереження Музейного фонду України, пропаганді пам’яток історії, культури і природи

(найменування музею, назва навчального закладу)

(область, район, місто)

присвоєно звання “Зразковий музей”.

_____ (посада керівника органу) (підпис) (прізвище, ініціали)

М.П.

“_____” _____ 20__ р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ МОН України 04.09.2006 № 640

**Порядок
обліку музеїв при навчальних закладах, які
перебувають у сфері управління Міністерства освіти і науки України**

1. Цей Порядок визначає основні завдання та принципи проведення обліку музеїв, що не є юридичними особами і діють при навчальних закладах, які перебувають у сфері управління Міністерства освіти і науки України, згідно з вимогами Закону України “Про музеї та музейну справу”, постанови Кабінету Міністрів України від 20.07.2000 №1147 “Про затвердження Положення про Музейний фонд України” та Положення про державну реєстрацію, перереєстрацію та обліку музеїв, затвердженого наказом Міністерства культури і мистецтв України 30.04.96 № 220 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.07.96 за №350/1375 із змінами, внесеними наказом Мінкультури і мистецтв України від 12.10.98 № 416.

2. Облік музеїв є основною формою впорядкування та систематизації музейної мережі, створення банку даних про музеї при навчальних закладах, які перебувають у сфері управління Міністерства освіти і науки України (далі – музеї).

3. Основними завданнями обліку музеїв є:
легалізація (офіційне визнання) музеїв, вручення реєстраційних свідоцтв та взяття їх на облік;
виявлення в музеях матеріалів, що являють наукову, історичну, художню цінність і взяття їх на облік;

упорядкування мережі музеїв.

4. Облік здійснюється шляхом заповнення уніфікованого паспорта (далі - паспорт) у 3-х примірниках згідно з додатком 1. Порядок заповнення паспорта додається (додаток 2).

Взяття музею на облік засвідчується печаткою і підписом відповідного органу управління освітою.

5. Після реєстрації (перереєстрації) музею паспорт з відміткою про реєстрацію зберігається: перший примірник - у музеї, другий - у відповідному органі управління освітою, третій - в Українському державному центрі туризму і краєзнавства учнівської молоді Міністерства освіти і науки України.

6. Реєстрацію музеїв за територіальним принципом проводять Міністерство освіти і науки Автономної Республіки Крим, управління освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій.

Загальний реєстр музеїв здійснює Український державний центр туризму і краєзнавства учнівської молоді. Міністерство освіти і науки України за поданням Міністерство освіти і науки Автономної Республіки Крим, управління освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій за формою, що додається (додаток 3).

7. Безпосередню роботу з реєстрації музеїв на місцях можуть проводити комісії, які створюються при відділах освіти районних (міських) держадміністрацій, до складу яких залучаються працівники освіти, культури, фахівці державних та громадських організацій.

Організаційно-методичними центрами з проведення реєстрації та обліку музеїв на місцях, як правило, є позашкільні навчальні заклади туристсько-краєзнавчого профілю (центри туризму і краєзнавства, станції юних туристів тощо).

8. На підставі позитивного рішення складається акт обстеження музею за формою, що додається (додаток 4), який разом з копіями положення про музей (статуту), наказу керівника закладу про його створення, паспортом подається до Міністерства освіти і науки Автономної Республіки Крим, управлінь освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій.

9. Реєстрація музеїв проводиться за заявочним принципом протягом 15 робочих днів.

Міністерство освіти і науки Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації зобов'язані протягом цього терміну видати свідоцтво про реєстрацію, зразок якого додається (додаток 5), і в десятиденний термін подають клопотання до Міністерства освіти і науки України щодо включення музеїв до загального реєстру та їх паспорти.

Про видачу свідоцтва робиться запис в реєстраційному журналі обліку, форма якого додається (додаток 6).

10. Перереєстрації підлягають музеї у разі зміни назви та профілю музею.

11. Музей, який припинив свою діяльність або, діяльність якого не відповідає вимогам Положення про музей при навчальному закладі, який перебуває у сфері управління Міністерства освіти і науки України, знімається з обліку відповідним органом управління освітою.

Районний (міський) орган управління освітою вносить зміни до територіального реєстру музеїв шляхом інформування Міністерства освіти і науки Автономної Республіки Крим, управлінь освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

Міністерство освіти і науки Автономної Республіки Крим, управління освіти і науки обласні, Київська та Севастопольська міських державних адміністрацій подають відповідну інформацію до Міністерства освіти і науки України.

*Додаток 1
до пункту 4 Порядку обліку музеїв при
навчальних закладах, які перебувають у сфері
управління Міністерства освіти і науки України*

Уніфікований паспорт музею

Код музею

I. Повна назва музею

II. Профіль музею

III. Форма власності

IV. Засновник, власник

V. Підпорядкування

VI. Заклад, що здійснює методичне керівництво

VII. Статус

VIII. Категорія за групою оплати праці

IX. Адреса музею, телефон, факс

X. Короткі історичні відомості (дата заснування з посиланням на джерела)

XI. Структура музею

XII. Керівний склад музею

1. Директор музею, зав. філіалом чи відділом

2. Заступник директора з наукової роботи

3. Головний хранитель

XIII. Персонал музею:

1. всього працівників;

2. наукових працівників та екскурсоводів,

з них:

3. мають вчений ступінь;
4. мають вищу фахову освіту;
5. мають вищу освіту

XIV. Нерухомі пам'ятки історії та культури у складі музею:

1. загальна кількість,

з них:

2. музеєфіковані;
3. немусеєфіковані.

XV. Характеристика музейного приміщення:

1. кількість будівель;
2. спеціально побудоване (автори, коли);
3. пристосоване;
4. пам'ятки архітектури чи історії (короткі історичні відомості).

XVI. Технічний стан будівель:

1. потребує реставрації;
2. потребує капітального ремонту;
3. аварійне приміщення;
4. належний стан.

XVII. Площа музею:

1. загальна;
2. експозиційна;
3. фондосховища;
4. кінолекційного залу;
5. виставочних залів;
6. прилеглої території;
7. експозицій просто неба;
8. реставраційної майстерні;
9. фотолабораторії;
10. таксидермічної лабораторії;
11. інші.

XVIII. Охорона музею:

1. дата та номер документа про взяття під охорону;
2. відомча охорона;
3. міліцейська охорона;
4. сторожова охорона;
5. охоронно-пожежна сигналізація;
6. пункт централізованого спостереження;
7. промислова телевізійна установка.

XIX. Технічне оснащення музею:

1. світло-, звуко-, аудіообладнання, монітори, фонотеки, лабораторії для фонозапису;
2. автоматизована система обліку і накопичення інформації;
3. фотокінообладнання, засоби поліграфії;
4. інше.

XX. Фонди музею:

1. загальна кількість одиниць збереження;
2. кількість музейних предметів основного фонду;
3. кількість музейних предметів, що входять до Державного реєстру національного культурного надбання.

XXI. Характеристика експозиційних розділів:

1. назва розділу;
2. дата останньої реекспозиції;
3. кількість експонатів основного фонду.

XXII. Режим роботи музею.

XXIII. Дата складання паспорта.

XXIV. Печатка музею і підпис директора.

**Рекомендації
до порядку заповненню уніфікованого паспорта музею**

Уніфікований паспорт (далі - паспорт) складається у 3-х примірниках: перший примірник - у музеї; другий - у відповідному органі управління освітою; третій - в Українському державному центрі туризму і краєзнавства учнівської молоді Міністерства освіти і науки України.

Після реєстрації (перереєстрації) музею паспорт з відміткою про реєстрацію зберігається в музеї.

Паспортні дані музеїв, які працюють на правах філіалів і відділів, у паспорти головних музеїв не включаються.

Код музею складається:

1. Перші дві-три літери з титульної назви музею.
2. Перша літера профілю музею.

Дріб

3. Категорія за групою оплати праці.
4. Перша літера статусу музею.

Приклад 1.

I. Дніпропетровський історичний музей ім.Д.І.Яворницького

II. Профіль - історичний

VII Статус – не юридична особа

VIII. Категорія за групою оплати праці - 1

Код: ДНІ/1

Приклад 2.

I. Охтирський краєзнавчий музей

II. Профіль - краєзнавчий

VII Статус – філіал

VIII. Категорія за групою оплати праці - 2

Код: ОхтК/2Ф.

У разі зміни паспортних даних, відомості про них, завірені печаткою органу, що зареєстрував музей, у 10-денний термін надсилаються до Міністерства освіти і науки України.

До розділу I. Повна назва музею

Вказується повністю і повинна відповідати назві, прийнятій у документах про заснування або в документах про зміну назви музею.

До розділу II. Профіль музею

Визначається відповідно до Закону України "Про музеї та музейну справу" (249/95-ВР).

До розділу III. Форма власності

Вказується належність до однієї з форм власності (державна, комунальна, приватна, колективна та ін.).

До розділу V. Підпорядкування

Назва закладу.

До розділу VII. Статус музею

Вказується, чи є музей юридичною особою, чи працює на правах філіалу або окремого відділу. Музеям, які працюють на правах філіалів і окремих відділів, слід вказати також повну назву головного музею, структурним підрозділом якого вони є.

До розділу IX. Адреса музею, телефон, факс

Вказується повна адреса (поштовий індекс, область, район, населений пункт, вулиця, номер будинку).

До розділу XII. Керівний склад музею

У пунктах 1-3 розділу вказуються прізвище, ім'я та по батькові, освіта, спеціальність, стаж роботи в музеї.

До розділу XIII. Персонал музею

У пункт 3 вноситься кількість наукових працівників та екскурсоводів, які мають вчений ступінь з дисциплін, що відповідають профілю музею. Дані пункту 3 в пункти 4, 5 не включаються.

У пункті 4 вказується кількість наукових працівників та екскурсоводів, які мають вищу освіту з спеціальностей "Музеєзнавство та охорона пам'яток історії та культури", а також спеціальностей, що відповідають профілю музею.

У пункт 5 вноситься кількість наукових працівників та екскурсоводів, які мають вищу освіту з спеціальностей, що не відповідають профілю музею.

Сума даних пунктів 3, 4, 5 повинна відповідати даним пункту 2.

До розділу XV. Характеристика музейного приміщення

Дані пунктів 2, 3, 4 подаються окремо по кожній будівлі.

До розділу XVI. Технічний стан будівель

Дані подаються окремо по кожній будівлі.

До розділу XVII. Площа музею

Дані подаються в цілому по музею і окремо по кожному приміщенні (будівлі).

До розділу XVIII. Охорона музеїв

Дані подаються окремо по кожній будівлі.

До розділу XIX. Технічне оснащення музею

Пункт 1 передбачає дані про наявність у музеї спеціального світлотехнічного, звукотехнічного, проєкційного, телевізійного обладнання; аудіовізуальних засобів; засобів захисту від ультрафіолетових, інфрачервоних та інших випромінювань.

У пункті 2 вказується наявність електронно-обчислювальних машин.

У пункті 3 вказується обладнання фотокінолабораторій, апаратура для мікрофільмування і засоби малої поліграфії.

До розділу XX. Фонди музею

У пункт 1 вноситься кількість музейних предметів основного фонду та кількість предметів науково-допоміжного фонду, які перебувають у фондах та експозиції музею.

У пункт 3 вноситься кількість експонатів, що мають виняткову культурну та історичну цінність.

До розділу XXI. Характеристика експозиційних розділів

У пункті 3 вказується кількість експонатів, що знаходиться в стаціонарних експозиціях музею.

До розділу XXII. Режим роботи музею

Слід вказати час роботи музею та вихідні дні.

*Додаток 3
до пункту 4 Порядку обліку музеїв при
навчальних закладах, які перебувають у сфері
управління Міністерства освіти і науки України*

Форма загального реєстру музеїв

при навчальних закладах, які перебувають у сфері управління Міністерства освіти і науки України

1. Кількість музеїв (всього)

З них:

- у загальноосвітніх навчальних закладах (школах-інтернатах, гімназіях, ліцеях, дитячих будинках)
- у позашкільних навчальних закладах
- у професійно-технічних навчальних закладах
- у вищих навчальних закладах
- у сільській місцевості

2. Музеї за профілями:

2.1. Історичні

З них:

- широкого історичного профілю
- військово-історичні
- історії освіти (навчального закладу)
- інші

2.2. Археологічні

2.3. Красознавчі

2.4. Природничі

2.5. Літературні

2.6. Мистецькі

2.7. Етнографічні

2.8. Технічні

2.9. Галузеві

2.10. Інші профілі

3. Приклади найбільш цікавого досвіду роботи музеїв.
4. Основні тенденції розвитку музеїв.

*Додаток 4
до пункту 4 Порядку обліку музеїв при
навчальних закладах, які перебувають у сфері
управління Міністерства освіти і науки України*

АКТ ОБСТЕЖЕННЯ МУЗЕЮ

Складається комісією (прізвище, ім'я та по батькові, посада) _____

ВИСНОВКИ КОМІСІЇ

1. Назва музею _____
2. Профіль музею _____
3. Адреса закладу освіти, телефон, факс _____
4. Засновник музею _____
5. Дата заснування музею, № наказу _____
6. Керівник музею (прізвище, ім'я та по батькові, посада, стаж роботи в музеї) _____
7. Заклад, що здійснює методичне керівництво (назва, адреса, телефон) _____
8. Характеристика музейного приміщення (кімната, декілька кімнат, окрема будівля; наявність фондосховища; загальна площа в м² та окремо по кожній кімнаті; технічний стан приміщення) _____
9. Фонди музею (загальна кількість експонатів за інвентарною книгою: з них музейних предметів основного фонду та музейних предметів, що входять до Державного реєстру національного культурного надбання) _____
10. Стан обліку музейних предметів (наявність інвентарної книги; повнота та якість записів) _____
11. Умови зберігання оригінальних матеріалів в експозиції (в сховищі) (ступінь захисту їх від забруднення, вологості, вицвітання, механічних пошкоджень, крадіжок) _____
12. Характеристика експозиційних розділів (назва розділу, дата останньої реекспозиції, кількість експонатів основного фонду) _____
13. Рівень художнього оформлення експозиції (професійне; силами педколективу, учнів; потребує переоформлення) _____
14. Технічне оснащення музею _____
15. Характеристика просвітницької роботи (кількість екскурсій, учбових занять, масових заходів, виставок за 1-3 роки) _____
16. Наявність документації музею (статуту, інвентарної книги, книг обліку відвідувачів, проведення екскурсій, масових заходів, плану роботи тощо) _____
17. Організаційна робота музею (рада музею, її кількісний та персональний склад, основні сектори; опікунська рада, її кількісний та персональний склад) _____
18. Режим роботи музею _____
19. Пропозиції комісії _____

Голова комісії Підпис

Члени комісії Підписи

М.П.

Дата складання акту

Примітка: Акт складається в трьох примірниках, які затверджуються печаткою відповідним органом управління освітою.

Один примірник подається Кримському республіканському, обласному, Київському та Севастопольському міським центрам туризму і краєзнавства учнівської молоді, станцію юних туристів; другий – залишається у відповідному органі управління освітою, третій – в навчальному закладі, при якому створено музей.

*Додаток 5
до пункту 4 Порядку обліку музеїв при
навчальних закладах, які перебувають у сфері
управління Міністерства освіти і науки України*

Свідоцтво №

про реєстрацію музею при навчальному закладі, що перебуває у сфері управління Міністерства освіти і науки України

(Повна назва музею)

зарєстрований _____

(назва органу управління освітою)*

Адреса музею _____

* Міністерство освіти і науки Автономної Республіки Крим, управління освіти і науки обласної, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій.

Посада керівника
органу управління освітою підпис прізвище, ініціали

М.П.
“ ____ ” _____ 20__ р.

*Додаток 6
до пункту 4 Порядку обліку музеїв при
навчальних закладах, які перебувають у сфері
управління Міністерства освіти і науки України*

Журнал реєстрації музеїв при навчальних закладах, які перебувають у сфері управління Міністерства освіти і науки України

№№ з/п	Дата	Повна назва музею	Реєстраційний №	Примітка
-----------	------	-------------------	-----------------	----------

Примітка: перші дві цифри реєстраційного номера вказують на область.

Області мають наступні номери: Закарпатська – 07

Інші цифри проставляє область. Наприклад, музей Вінницької області має №02-01, 02-02, 02-03 тощо.

Реєстраційний журнал має бути прошнурований, пронумерований та завірений печаткою Міністерства освіти і науки Автономної Республіки Крим, управління освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій. Журнал у відповідального за реєстрацію музеїв.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про музеї та музейну справу

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, N 25, ст. 191) {Вводиться в дію Постановою ВР N [250/95-ВР](#) від 29.06.95, ВВР, 1995, N 25, ст. 192 } { Із змінами, внесеними згідно із Законами N 659-XIV ([659-14](#)) від 4.05.99, ВВР, 1999, N 28, ст.231 N 2120-III ([2120-14](#)) від 07.12.2000, ВВР, 2001, N 2-3, ст.10 N 2905-III ([2905-14](#)) від 20.12.2001, ВВР, 2002, N 12-13, ст.92 N 380-IV ([380-15](#)) від 26.12.2002, ВВР, 2003, N 10-11, ст.86 N 594-IV ([594-15](#)) від 06.03.2003, ВВР, 2003, N 24, ст.159 N 1344-IV ([1344-15](#)) від 27.11.2003, ВВР, 2004, N 17-18, ст.250 N 107-VI ([107-17](#)) від 28.12.2007, ВВР, 2008, N 5-6, N 7-8, ст.78 - зміни діють по 31 грудня 2008 року } {Додатково див. Рішення Конституційного Суду N 10-рп/2008 ([v010p710-08](#)) від 22.05.2008}{ Із змінами, внесеними згідно із Законами N 1709-VI ([1709-17](#)) від 05.11.2009, ВВР, 2010, N 5, ст.45 N 5461-VI ([5461-17](#)) від 16.10.2012, ВВР, 2014, N 5, ст.62 N 1166-VII ([1166-18](#)) від 27.03.2014} (У тексті Закону слова "Міністерство культури України" та "органи державної виконавчої влади" в усіх відмінках замінено словами "Міністерство культури і мистецтв України" та "органи виконавчої влади" у відповідних відмінках згідно із Законом N 659-XIV ([659-14](#)) від 14.05.99)

Цей Закон регулює суспільні відносини у сфері музейної справи, визначає правові, економічні, соціальні засади створення і діяльності музеїв України та особливості наукового формування, вивчення, обліку, зберігання, охорони і використання Музейного фонду України, його правовий статус.

Цей Закон поширюється на всі види музеїв та заповідників у частині їх музеєфікації, а також обліку, зберігання та використання, охорони, консервації, реставрації музейних предметів, музейних колекцій та предметів музейного значення. {Прембула в редакції Закону N 1709-VI ([1709-17](#)) від 05.11.2009}

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Основні терміни та їх визначення

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні: асортиментний кабінет (кімната зразків виробів) - приміщення на підприємствах, у яких зберігаються унікальні зібрання художніх виробів, наукові колекції, інші колекції або окремі зразки виробів, що мають історичну, художню, науково-технічну цінність; зберігання - один з основних видів діяльності музею щодо створення матеріальних умов і правових засад, за яких забезпечується збереження музейних предметів та музейних колекцій; консервація - здійснення комплексу організаційних, науково обґрунтованих заходів щодо забезпечення захисту музейних предметів та предметів музейного значення від подальших руйнувань, збереження їх автентичності з мінімальним втручанням у їх існуючий вигляд;

культурні цінності - об'єкти матеріальної та духовної культури, що мають художнє, історичне, етнографічне та наукове значення і підлягають збереженню, відтворенню, охороні, перелік яких визначено Законом України "Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей" (1068-14);

музеєфікація - сукупність науково обґрунтованих заходів щодо приведення об'єктів культурної спадщини до стану, придатного для екскурсійного відвідування;

музей - науково-дослідний та культурно-освітній заклад, створений для вивчення, збереження, використання та популяризації музейних предметів та музейних колекцій з науковою та освітньою метою, залучення громадян до надбань національної та світової культурної спадщини;

музейна колекція - сукупність музейних предметів, що об'єднані однією або кількома спільними ознаками; музейна справа - спеціальний вид наукової та культурно-освітньої діяльності, що включає комплектування, зберігання, охорону та використання музеями культурних цінностей та об'єктів культурної спадщини України, в тому числі їх консервацію, реставрацію, музеєфікацію, наукове вивчення, експонування та популяризацію; музейне зібрання - сукупність музейних колекцій та музейних предметів, а також пов'язаних з ними бібліотечних фондів, архівів, каталогів та наукової документації музею;

музейний облік - один з основних напрямів роботи музею, що здійснюється шляхом ведення фондово-облікової документації (у тому числі в електронному вигляді), яка містить назву предмета (прізвище автора твору), датування, місце створення, дату надходження до музею, матеріал, техніку виготовлення, короткий опис, наукову атрибуцію, стан збереження, облікові позначення та забезпечує можливість їх ідентифікації, правовий статус музейних предметів і музейних колекцій;

музейний предмет - культурна цінність, якість або особливі ознаки якої роблять необхідним для суспільства її збереження, вивчення та публічне представлення;

Музейний фонд України - сукупність окремих музейних предметів, музейних колекцій, музейних зібрань, які постійно зберігаються на території України, незалежно від їх походження та форм власності, а також музейних предметів і музейних колекцій, що знаходяться за межами України і є власністю України або відповідно до міжнародних договорів підлягають поверненню в Україну;

охорона музеїв - система правових, організаційних та фінансово-економічних заходів, що забезпечують недоторканність музейного приміщення і музейного зібрання;

предмет музейного значення - культурна цінність, особливі ознаки якої є підставою для внесення її до Музейного фонду України та набуття статусу музейного предмета з метою збереження, вивчення і публічного представлення;

реставрація - здійснення комплексу науково обґрунтованих заходів щодо зміцнення фізичного стану та поліпшення зовнішнього вигляду, розкриття найбільш характерних ознак, відновлення втрачених або пошкоджених елементів музейних предметів та предметів музейного значення із забезпеченням збереження їх автентичності. *{Стаття 1 в редакції Закону N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}*

Стаття 2. Музейна справа та основні напрями діяльності музеїв Музейна справа уособлює національну музейну політику, музеєзнавство та музейну практику.

Основними напрямками діяльності музеїв є науково-дослідна, культурно-освітня діяльність, комплектування музейних зібрань, експозиційна, фондова, видавнича, реставраційна, виставкова, пам'яткоохоронна робота, а також діяльність, пов'язана з науковою атрибуцією, експертизою, класифікацією, державною реєстрацією та усіма видами оцінки предметів, які можуть бути визначеними як культурні цінності, з метою включення до Музейного фонду України. *{Стаття 2 в редакції Закону N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}*

Стаття 3. Національна музейна політика

Національна музейна політика - це сукупність основних напрямів і засад діяльності держави і суспільства в галузі музейної справи. Основними напрямками національної музейної політики є: збереження та державна підтримка Музейного фонду України; *{Частина другу статті 3 доповнено абзацом другим згідно із Законом N 659-XIV (659-14) від 14.05.99; в редакції Закону N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}* повернення в Україну культурних цінностей народу, які знаходяться за її межами; *{Частина другу статті 3 доповнено абзацом третім згідно із Законом N 659-XIV (659-14) від 14.05.99}* забезпечення соціально-економічних, правових і наукових умов для ефективної діяльності музеїв; сприяння формуванню сучасної інфраструктури музейної справи; підтримка і розвиток мережі музеїв; забезпечення підготовки та підвищення фахової кваліфікації музейних кадрів, їх правовий і соціальний захист; бюджетне фінансування (у тому числі на дольових засадах) і пріоритетне матеріально-технічне забезпечення розробки і реалізації державних, регіональних і місцевих програм розвитку музейної справи; забезпечення охорони музеїв; підтримка фундаментальних і прикладних наукових досліджень, пов'язаних з музейною справою; сприяння міжнародному співробітництву в галузі музейної справи.

Стаття 4. Законодавство України про музеї та музейну справу

Законодавство України про музеї та музейну справу базується на Конституції України (254к/96-ВР) і складається з цього Закону та інших нормативно-правових актів. *{Частина перша статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}* Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені законодавством України про музеї та музейну справу, то застосовуються правила міжнародного договору. *(Стаття 4 в редакції Закону N 659-XIV (659-14) від .05.99)*

Стаття 5. Національні, регіональні та профільні організації музеїв України. Участь у міжнародних організаціях Музеї України мають право об'єднуватись у національні, регіональні та профільні організації (спілки, асоціації тощо), вступати до міжнародних музейних організацій і фондів.

Розділ II ВИДИ МУЗЕЇВ. ПОРЯДОК СТВОРЕННЯ І МАТЕРІАЛЬНА БАЗА МУЗЕЇВ

Стаття 6. Види музеїв

За своїм профілем музеї поділяються на природничі (антропологічні, біологічні, ботанічні, геологічні, зоологічні, мінералогічні, палеонтологічні), історичні (загальноісторичні, військово-історичні, історії релігії, історико-побутові, археологічні, етнографічні), літературні, художні (образотворчого, декоративно-прикладного, народного, сучасного мистецтва), мистецькі (театральні, музичні, музеї кіно), науково-технічні, комплексні (краєзнавчі, екомuzeї), галузеві тощо. *{Частина перша статті 6 в редакції Закону N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}* На основі об'єктів культурної спадщини, пам'яток природи, їх територій можуть створюватися музеї просто неба та меморіальні музеї-садиби. *{Частина друга статті 6 в редакції Закону N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}* *{Частина третьою статті 6 виключено на підставі Закону N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}* Музею, що є у державній чи комунальній власності, який має музейні колекції загальнодержавного значення, набув міжнародного визнання і є провідним культурно-освітнім та науково-дослідним закладом у відповідних профільних групах музейної мережі України, у встановленому законодавством порядку може бути надано статус національного музею України. *{Частина четверта статті 6 в редакції Закону N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}*

Стаття 7. Створення музеїв

Музеї можуть засновуватися на будь-яких формах власності, передбачених законами. Засновниками музеїв можуть бути відповідні органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, юридичні та фізичні особи. *{Статтю 7 доповнено частиною першою згідно із Законом N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}* Рішення про створення музеїв приймають їх засновники. Для створення музею засновники повинні забезпечити: формування музейного зібрання; матеріальну базу - відповідно обладнані приміщення для зберігання, консервації та реставрації музейних предметів, для експозицій і виставок, для проведення культурно-освітньої роботи, роботи наукових працівників музею, а також приміщення для забезпечення належного рівня обслуговування відвідувачів; *{Абзац третьої частини третьою статті 7 в редакції Закону N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}* умови для охорони музею, оснащення його засобами охоронної та пожежної сигналізації; фінансування та кадри для належного його функціонування; роботу музею за чітким розкладом. Музеї є юридичними особами, крім тих, що створюються і діють у складі підприємств, установ, організацій та навчальних закладів. *{Статтю 7 доповнено частиною згідно із Законом N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}* Засновники музею можуть створювати філії та відділи музею, що не є юридичними особами. Земельні

ділянки, інші природні ресурси, необхідні для створення музею, надаються в користування у встановленому законодавством порядку. Музеї можуть створюватись і діяти в усіх організаційно-правових формах. *{Частина статті 7 виключено на підставі Закону N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}*

Стаття 8. Статут музею

Музей діє на підставі статуту (положення), що затверджується його засновником чи засновниками.

У статуті (положенні) музею визначаються: назва музею, його статус, склад засновників, їх права та обов'язки; організаційна структура, основні завдання та напрями діяльності; джерела надходження коштів і їх використання, склад майна музею, порядок його реорганізації та ліквідації, умови збереження музейного зібрання у разі ліквідації музею; інші умови діяльності музею.

Стаття 9. Державна реєстрація музеїв

Державна реєстрація музеїв незалежно від форм власності проводиться за їх місцезнаходженням відповідно до закону. Музеї, створені у складі підприємств, установ, організацій, навчальних закладів, реєстрації не підлягають. Порядок обліку таких музеїв визначає центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв. *{Частина друга статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}* *{Стаття 9 із змінами, внесеними згідно з Законом N 659-XIV (659-14) від 14.05.99; в редакції Закону N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}*

Стаття 10. Ліквідація та реорганізація музеїв

Ліквідація музеїв здійснюється за рішенням засновника, а також за рішенням суду у випадках, передбачених чинним законодавством. (Частина перша статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом N 659-XIV (659-14) від 14.05.99) У разі ліквідації музеїв, що засновані на державній і комунальній формах власності, порядок подальшого використання їх музейних зібрань визначає засновник за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв. У разі ліквідації підприємства, установи та організації, при (у складі) яких діють музеї, а також у разі ліквідації музеїв, які діяли на громадських засадах, їх музейні зібрання та колекції асортиментних кабінетів, окремі предмети музейного значення, придбані за кошти державного та місцевих бюджетів, передаються до відповідних профільних музеїв у порядку, передбаченому Положенням про Музейний фонд України (1147-2000-п). У разі ліквідації музеїв, заснованих на приватній формі власності, переважне право на придбання музейних зібрань за інших рівних умов має держава. *{Частина друга статті 10 в редакції Законів N 659-XIV (659-14) від 14.05.99, N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009; із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}* Реорганізація (злиття, приєднання, поділ, виділення, перетворення) музеїв може відбуватися відповідно до чинного законодавства. *{Частина четверту статті 10 виключено на підставі Закону N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}*

Стаття 11. Музейна територія

Територія, відведена для музею, належить до земель історико-культурного призначення. На цій території та в музейних будівлях (спорудах) забороняється діяльність, що суперечить його функціональному призначенню або може негативно впливати на стан зберігання музейного зібрання, та інша діяльність, несумісна з діяльністю музею як закладу культури. Територія, відведена для музею, підлягає просторово-функціональному зонуванню. На території, відведеній для музею, згідно із статутом музею може бути виділено зони: заповідна - для зберігання і охорони найбільш цінних історико-культурних, меморіальних комплексів та окремих об'єктів; експозиційна - для стаціонарного демонстрування великогабаритних музейних предметів і використання в культурно-пізнавальних цілях; наукова - для проведення науково-дослідної роботи; рекреаційна - для відпочинку відвідувачів музею та їх обслуговування, зокрема розташування музейних крамниць, буфетів, кафе, інших пунктів громадського харчування, проведення мистецьких, культурно-освітніх заходів, гостьових місць для паркування автомобілів; господарська - для розміщення допоміжних господарських об'єктів, місць для паркування службових автомобілів та інших транспортних засобів. *{Стаття 11 в редакції Закону N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}*

Стаття 12. Користування природними ресурсами

Музей здійснює користування землею, іншими природними ресурсами та несе відповідальність за дотримання норм щодо їх охорони і раціонального використання згідно з чинним законодавством.

Стаття 13. Фінансування музеїв

Фінансування музеїв залежно від форм власності здійснюється за рахунок коштів відповідно державного бюджету, місцевих бюджетів, благодійних внесків фізичних та юридичних осіб, інших джерел, не заборонених законодавством. *{Частина перша статті 13 в редакції Закону N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}* Бюджетні призначення та кошти, одержані від додаткових джерел фінансування музеїв, не підлягають вилученню протягом бюджетного періоду, крім випадків, передбачених законом. Кошти, що надійшли з додаткових джерел фінансування, не впливають на обсяги бюджетного фінансування державних та комунальних музеїв. *{Частина друга статті 13 в редакції Закону N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}* Сума витрат на забезпечення охорони музеїв обов'язково визначається в державному та місцевих бюджетах і вноситься до переліку захищених статей видатків загального фонду бюджетів. *{Статтю 13 доповнено частиною згідно із Законом N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}* Додатковими джерелами фінансування музеїв є: плата за відвідування музеїв і виставок; кошти, одержувані за науково-дослідні та інші види робіт, які виконує музейний заклад на замовлення підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян та громадян; прибутки від реалізації сувенірної продукції, предметів народних художніх промислів, видавничої діяльності; *{Абзац четвертий частини четвертої статті 13 в редакції Закону N*

1709-VI ([1709-17](#)) від 05.11.2009} плата за кіно- і фотозйомки; інші джерела, в тому числі валютні надходження, відповідно до законодавства України.

Стаття 14. Матеріально-технічне забезпечення музеїв

Власники музеїв зобов'язані забезпечувати їх будівлями (спорудами), збудованими за спеціальними проектами, або іншими упорядкованими приміщеннями, що відповідають вимогам функціонування музеїв, а також відповідним обладнанням та транспортом. Приміщення музеїв, що є у державній чи комунальній власності, передаються їм на праві оперативного управління. Воно може бути вилучене лише за умови надання музею іншого рівноцінного приміщення. У разі вилучення приміщення музею, що є пам'яткою культурної спадщини, рішення про його вилучення приймається за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв. {Частина друга статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом N 659-XIV ([659-14](#)) від 14.05.99; в редакції Закону N 1709-VI ([1709-17](#)) від 05.11.2009; із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI ([5461-17](#)) від 16.10.2012} Під час проектування та експлуатації музейних приміщень враховуються потреби дітей, інвалідів, громадян похилого віку в доступі до культурної спадщини. {Частина третя статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1709-VI ([1709-17](#)) від 05.11.2009} Музеям надається пріоритетне право на використання споруд, комплексів (ансамблів) та визначних місць, що є пам'ятками культурної спадщини. {Статтю 14 доповнено частиною четвертою згідно із Законом N 1709-VI ([1709-17](#)) від 05.11.2009}

Розділ III МУЗЕЙНИЙ ФОНД УКРАЇНИ

Стаття 15. Музейний фонд України

Музейний фонд України є національним багатством, невід'ємною складовою культурної спадщини України, що охороняється законом. Музейні предмети Музейного фонду України є культурними цінностями, що постійно зберігаються на території України та за її межами або згідно з міжнародними договорами підлягають поверненню в Україну. Музеї, юридичні і фізичні особи зобов'язані забезпечувати збереженість Музейного фонду України та сприяти його поповненню. Положення про Музейний фонд України ([1147-2000-п](#)) затверджується Кабінетом Міністрів України. Музейні предмети, музейні колекції та музейні зібрання державної частини Музейного фонду України закріплюються за музеями на праві оперативного управління {Стаття 15 із змінами, внесеними згідно із Законом N 659-XIV ([659-14](#)) від 14.05.99; в редакції Закону N 1709-VI ([1709-17](#)) від 05.11.2009 }

Стаття 15-1. Склад Музейного фонду України

Музейний фонд України складається з державної і недержавної частини. До державної частини Музейного фонду України належать музейні предмети, музейні колекції, музейні зібрання, що є державною власністю, зберігаються у державних музеях, у тому числі музейні предмети, музейні колекції, музейні зібрання, що зберігаються в музеях, які належать до сфери управління місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, а також у музеях, створених при підприємствах, в установах, організаціях і навчальних закладах державної та комунальної форм власності чи у їх складі. До державної частини Музейного фонду України належать також предмети музейного значення, що підлягають внесенню до державної частини Музейного фонду України, музейні колекції, музейні зібрання, що зберігаються на підприємствах, в установах та організаціях державної і комунальної форм власності. До недержавної частини Музейного фонду України належать музейні предмети, музейні колекції, музейні зібрання, що зберігаються в музеях приватної форми власності, музеях підприємств, установ, організацій приватної форми власності та не віднесені або не підлягають віднесенню до державної частини Музейного фонду України, зокрема предмети музейного значення, що підлягають внесенню до недержавної частини Музейного фонду України та є власністю релігійних організацій, громадян та об'єднань громадян. {Закон доповнено статтею 15-1 згідно із Законом N 1709-VI ([1709-17](#)) від 05.11.2009}

Стаття 15-2. Особливості здійснення права власності на музейні предмети, музейні колекції, музейні зібрання, предмети музейного значення Музейного фонду України

Музейні предмети, музейні колекції, музейні зібрання, віднесені до державної частини Музейного фонду України, не підлягають відчуженню, за винятком обміну на інші музейні предмети, музейні колекції, музейні зібрання. Рішення про обмін музейних предметів, музейних колекцій, музейних зібрань, що належать до державної частини Музейного фонду України, приймається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах культури та мистецтв. {Частина перша статті 15-2 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI ([5461-17](#)) від 16.10.2012} У разі передачі майнових комплексів музеїв з державної у комунальну власність музейні предмети, музейні колекції та музейні зібрання залишаються у державній власності і належать до державної частини Музейного фонду України. Перелік музеїв (у тому числі музеїв системи Національної академії наук України, Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, Педагогічного товариства України, інших самоврядних організацій), у яких зберігаються музейні предмети, музейні колекції, музейні зібрання, що є державною власністю і належать до державної частини Музейного фонду України, затверджується Кабінетом Міністрів України. Музейні предмети, музейні колекції, музейні зібрання, що належать до державної частини Музейного фонду України, та предмети музейного значення, що підлягають внесенню до державної частини Музейного фонду України, не підлягають приватизації та не можуть бути предметом застави. Музейні предмети, музейні колекції, музейні зібрання, що належать до недержавної частини Музейного фонду України, та предмети музейного значення, що підлягають внесенню до недержавної частини Музейного фонду України, не можуть бути

предметом застави, якщо заставодержатель - іноземний громадянин або особа без громадянства, яка не проживає в Україні. У разі продажу музейних предметів, музейних колекцій, музейних зібрань, що належать до недержавної частини Музейного фонду України, держава має переважне право на їх придбання, яке реалізується центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сферах культури та мистецтва або уповноваженими ним державними музеями. {Частина п'ята статті 15-2 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012} {Закон доповнено статтею 15-2 згідно із Законом N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}

Стаття 16. Музейні предмети Музейного фонду України у складі Державного реєстру національного культурного надбання

Унікальні музейні предмети, музейні колекції, музейні зібрання Музейного фонду України та предмети музейного значення, що підлягають внесенню до Музейного фонду України і мають виняткове художнє, історичне, етнографічне та наукове значення, незалежно від форми власності і місця зберігання вносяться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах культури та мистецтва до Державного реєстру національного культурного надбання. {Частина перша статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012} Положення про Державний реєстр національного культурного надбання затверджується Кабінетом Міністрів України. Порядок віднесення музейних предметів Музейного фонду України до Державного реєстру національного культурного надбання та умови їх зберігання затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтва. {Частина третя статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012} {Стаття 16 із змінами, внесеними згідно із Законом N 659-XIV (659-14) від 14.05.99; в редакції Закону N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}

Стаття 17. Облік, зберігання і використання документів

Національного архівного фонду Облік, зберігання і використання документів Національного архівного фонду, що зберігаються в музеях, здійснюються відповідно до цього Закону та Закону України "Про Національний архівний фонд та архівні установи" (3814-12). { Стаття 17 в редакції Закону N 594-IV (594-15) від 06.03.2003; із змінами, внесеними згідно із Законом N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}

Стаття 18. Формування державної частини Музейного фонду України

Формування державної частини Музейного фонду України здійснюється шляхом: придбання в установленому порядку предметів музейного значення центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сферах культури та мистецтва, іншими центральними і місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів та музеями - за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством; {Абзац другий частини першої статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012} безоплатної передачі предметів музейного значення підприємствами, установами, організаціями, об'єднаннями громадян та громадянами; передачі обернених відповідно до законодавства України у дохід держави музейних предметів, предметів музейного значення; передачі в установленому порядку предметів музейного значення, виявлених під час археологічних, етнографічних, науково-природничих та інших експедицій, будівельних, ремонтних або реставраційних робіт, у тому числі з дорогоцінних металів і дорогоцінних каменів, та скарбів; повернення в Україну розшуканих музейних предметів, музейних колекцій, музейних зібрань та предметів музейного значення, які були незаконно вивезені; передачі предметів музейного значення, вилучених на митниці; поповнення музейних зібрань іншими способами, передбаченими законодавством. Віднесення предметів музейного значення до Музейного фонду України здійснюється у порядку, передбаченому Положенням про Музейний фонд України (1147-2000-п), на підставі проведення музеями відповідної наукової експертизи. Порядок віднесення музейних предметів, музейних колекцій, музейних зібрань та предметів музейного значення до державної частини Музейного фонду України визначається Кабінетом Міністрів України. {Стаття 18 із змінами, внесеними згідно із Законом N 659-XIV (659-14) від 14.05.99; в редакції Закону N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009} Формування державної частини Музейного фонду України та забезпечення поповнення експозицій музеїв здійснюють центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сферах культури та мистецтва. {Статтю 18 доповнено частиною четвертою згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}

Стаття 19. Облік музейних предметів та предметів музейного значення

Музейні предмети та предмети музейного значення, які зберігаються в музеях незалежно від форм власності та підпорядкування, а також предмети музейного значення, які зберігаються на підприємствах, в установах, організаціях державної та комунальної форми власності, підлягають обліку в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Форми облікових документів затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтва. {Частина друга статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012} Фондово-облікова документація підлягає довічному зберіганню. {Стаття 19 в редакції Закону N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}

Стаття 20. Переміщення музейних предметів та предметів музейного значення

Переміщення музейних предметів Музейного фонду України та предметів музейного значення здійснюється відповідно до Положення про Музейний фонд України (1147-2000-п).

{Стаття 20 в редакції Законів N 659-XIV (659-14) від 14.05.99, N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}

Стаття 21. Збереження Музейного фонду України

З метою збереження музейних предметів, музейних колекцій, музейних зібрань та предметів музейного значення власники або уповноважені ними органи зобов'язані створити належні умови, у тому числі спеціальний науково обґрунтований режим їх зберігання, та здійснювати консервацію і реставрацію. Вимоги до умов зберігання та обліку музейних предметів, музейних колекцій визначає центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв. Частина друга статті 21 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI ([5461-17](#) від 16.10.2012) Знищення музейних предметів та предметів музейного значення Музейного фонду України забороняється. У разі втрати або руйнування музейних предметів, що належать до державної частини Музейного фонду України, вони можуть вилучатися з фондово-облікової документації лише за рішенням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв на підставі висновків експертно-фондової комісії. {Частина четверта статті 21 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI ([5461-17](#)) від 16.10.2012} {Стаття 21 із змінами, внесеними згідно із Законом N 659-XIV ([659-14](#)) від 14.05.99; в редакції Закону N 1709-VI ([1709-17](#)) від 05.11.2009}

Стаття 22. Порядок вивезення за межі України музейних предметів, музейних колекцій, музейних зібрань, що належать до державної частини Музейного фонду України, та предметів музейного значення, що підлягають внесенню до державної частини Музейного фонду України

Вивезення за межі України музейних предметів, музейних колекцій, музейних зібрань, що належать до державної частини Музейного фонду України, та предметів музейного значення, що підлягають внесенню до державної частини Музейного фонду України, забороняється, крім випадків тимчасового їх перебування за кордоном для експонування на виставках, реставрації або проведення наукової експертизи на підставі свідоцтва на право вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей відповідно до Закону України "Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей" (1068-14) та за погодженням з центральним органом виконавчої влади у сфері культури і туризму. {Стаття 22 в редакції Закону N 1709-VI ([1709-17](#)) від 05.11.2009}

Стаття 23. Страхування музейних предметів, музейних колекцій, музейних зібрань Музейного фонду України та предметів музейного значення, що підлягають внесенню до Музейного фонду України

Музейні предмети, музейні колекції, музейні зібрання Музейного фонду України та предмети музейного значення, що підлягають внесенню до Музейного фонду України, які тимчасово вивозяться за межі України для експонування, реставрації або проведення наукової експертизи, підлягають обов'язковому страхуванню. Порядок встановлення їх оціночної та страхової вартості визначають центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв, та центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері державного фінансового контролю. {Частина друга статті 23 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI ([5461-17](#)) від 16.10.2012} Стаття 23 в редакції Закону N 1709-VI ([1709-17](#)) від 05.11.2009}

Стаття 24. Консервація і реставрація музейних предметів Музейного фонду України

Консервацію і реставрацію музейних предметів Музейного фонду України здійснюють спеціалізовані установи та організації, реставраційні підрозділи музеїв та окремі реставратори, які мають кваліфікаційну категорію за відповідною спеціальністю. Порядок їх консервації і реставрації визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв. {Частина друга статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI ([5461-17](#)) від 16.10.2012} Держава сприяє проведенню реставрації музейних предметів, предметів музейного значення недержавної частини Музейного фонду України у державних реставраційних закладах. З метою проведення атестації реставраторів та присвоєння їм відповідної кваліфікаційної категорії утворюється атестаційна комісія. Положення про атестаційну комісію та її персональний склад затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв. {Частина четверта статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5461-VI ([5461-17](#)) від 16.10.2012} Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування сприяють підготовці реставраторів, розвитку мережі спеціалізованих реставраційних закладів. {Стаття 24 в редакції Закону N 1709-VI ([1709-17](#)) від 05.11.2009}

Р о з д і л І V МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ МУЗЕЇВ

Стаття 25. Міжнародна діяльність музеїв

Музеї України беруть участь у міжнародному культурному співробітництві в галузі музейної справи на основі багатосторонніх та двосторонніх угод. Участь музеїв у міжнародному культурному співробітництві здійснюється у встановленому порядку шляхом: проведення спільних наукових досліджень на основі розробки і реалізації міжнародних наукових програм; здійснення взаємного обміну музейною інформацією, виставками, вивчення міжнародного досвіду організації музейної справи; проведення міжнародних конференцій, конгресів, симпозіумів, виставок та участі в них; організації спільної підготовки музейних працівників, розвитку видавничої діяльності; здійснення іншої спільної діяльності відповідно до угод, якщо вона не суперечить законодавству України та міжнародним договорам України.

Розділ V УПРАВЛІННЯ І САМОВРЯДУВАННЯ МУЗЕЇВ, ГАРАНТІЇ ПРАВ І ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ ЇХ ПРАЦІВНИКІВ

Стаття 26. Державне управління музеями Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв, у межах своїх повноважень: забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері музейної справи; формує вимоги щодо державного статистичного обліку музеїв, створених на території України; здійснює організаційно-методичне керівництво, сприяє розвитку сучасної інфраструктури музейної справи, розвитку музейної мережі, створює спеціалізовані організаційні структури, наукові установи для науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення музеїв; здійснює координацію робіт із створення єдиної інформаційної системи музеїв; здійснює інші повноваження, визначені законами та покладені на нього актами Президента України. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах культури та мистецтв, у межах своїх повноважень: організовує навчання і підвищення кваліфікації працівників музеїв; визначає потреби держави та нормативи, що гарантують належний рівень музейного обслуговування і доступ громадян до Музейного фонду України; здійснює контроль за діяльністю музеїв, заснованих на державній та комунальній формах власності, за станом обліку, зберіганням, охороною, використанням та переміщенням музейних предметів Музейного фонду України, що зберігаються в музеях незалежно від форми власності; організовує проведення наукових досліджень у сфері музейної справи; порушує перед власником музейних предметів та музейних колекцій питання щодо поліпшення умов зберігання; направляє запити з метою отримання інформації про музейні предмети та музейні колекції; у разі потреби сприяє передачі музейних предметів, музейних колекцій та предметів музейного значення, що належать до недержавної частини Музейного фонду України, на тимчасове зберігання до державних музеїв; здійснює інші повноваження, визначені законами та покладені на нього актами Президента України. *{Частина перша статті 26 в редакції Закону N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}* *{Частина другу статті 26 виключено на підставі Закону N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}* Інші центральні та місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування здійснюють керівництво музеями, що перебувають у сфері їх управління. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування несуть відповідальність за матеріально-технічне та фінансове забезпечення музеїв, що перебувають у сфері їх управління. *{Стаття 26 із змінами, внесеними згідно із Законом N 659-XIV (659-14) від 14.05.99; в редакції Закону N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009 }*

Стаття 27. Самоврядування музеїв

Музеї мають право створювати органи самоврядування: вчені, наглядові, методичні, музейно-педагогічні, художні, реставраційні та інші ради, залучаючи до їх діяльності фахівців різного профілю.

Стаття 28. Гарантії прав і законних інтересів працівників музеїв

Правовий і соціальний захист працівників музеїв забезпечується державою і засновниками музеїв згідно із законодавством. *{Частина перша статті 28 в редакції Закону N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}*

Працівники музеїв мають право на: діяльність відповідно до фаху та кваліфікації в музеях незалежно від форм власності; захист у судовому порядку права інтелектуальної власності на результати наукової діяльності в галузі музейної справи; безкоштовне користування довідково-інформаційною, бібліотечною і архівною базами музеїв України та відвідування музейних закладів; участь у науково-дослідній роботі музеїв, у конференціях, семінарах, наукових читаннях; підвищення кваліфікації, перепідготовку, вільний вибір програми, форм навчання, стажування в інших музеях, в тому числі за кордоном; атестацію з метою одержання кваліфікаційної категорії, порядок проведення якої визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв; *{Абзац сьомий частини другої статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законами N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009, N 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}* допомогу на оздоровлення при наданні щорічної відпустки у розмірі посадового окладу, грошову винагороду за сумлінну працю та зразкове виконання трудових обов'язків, а також матеріальну допомогу для вирішення соціально-побутових питань та доплату за вислугу років у розмірах та порядку, встановлених Кабінетом Міністрів України ([82-2005-п](#)); *{Абзац восьмий частини другої статті 28 в редакції Закону N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}* *{Абзац восьмий частини другої статті 28 набирає чинності з 1 січня 2010 року у частині допомоги на оздоровлення при наданні щорічної відпустки у розмірі посадового окладу та доплати за вислугу років згідно із Законом N 1709-VI (1709-17) від 05.11.2009}* грошову винагороду за сумлінну працю та зразкове виконання трудових обов'язків і матеріальну допомогу для вирішення соціально-побутових питань у розмірі та порядку, що встановлюються Кабінетом Міністрів України ([82-2005-п](#)); *{Частина другу статті 28 доповнено абзацом дев'ятим згідно із Законом N 659-XIV (659-14) від 14.05.99}* *{Абзац дев'ятий частини другої статті 28 набирає чинності з дня введення в дію Закону України про Державний бюджет України на 2000 рік згідно із Законом N 659-XIV (659-14) від 14.05.99}*